

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Swedac

Yttrande över förslag till föreskrifter om tillsatsanordningar till taxametrar respektive om taxametrar samt upphävande av STAFS 2012:5 och STAFS 2016:8

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslaget avser nya grundföreskrifter som innebär ändringar av bestämmelser om tillsatsordningar¹ till taxametrar respektive om taxametrar. Nuvarande bestämmelser på området regleras i STAFS 2012:5 om tillsatsordningar till taxametrar respektive STAFS 2016:8 om taxametrar. Med förslaget upphävs de nuvarande föreskrifterna.

Ändringar i huvudsak som avser nuvarande STAFS 2012:5:

I syfte att underlätta Skatteverkets kontroll föreslås att löpnumret för de kvitton/följesedlar som framställs för delbetalningar under ett köruppdrag ska vara samma som och åtföljas av ordningsnumret på delbetalningen. I samma syfte föreslås ett tydliggörande av att betalnings sätt ska anges i kvittot, följesedeln och körpassrapporten.

Tillsatsanordningen behöver inte vara konstruerad så att den även skriver ut ett kvitto eller en följesedel i pappersform för det fall den har en funktion för att framställa handlingarna elektroniskt, utöver funktionen för framställning i pappersform. Under förutsättning att det är tillåtet för en taxiförare att erbjuda kvittot/följesedeln endast i elektronisk form underlättas taxiförarens hantering av handlingarna.

Uppgifter i handlingar som tillsatsanordningen ska kunna framställa ändras eller kompletteras så att de motsvarar de uppgifter som i praktiken är aktuella för användaren att ange. Vissa krav på uppgifter i handlingar tas bort då det inte bedöms finnas något behov av dem.

Förslaget innebär också att föreskrifterna förtydligas i vissa avseenden. Det föreslås exempelvis att det genomgående kommer till uttryck att tillsatsanordningen ska genomgå

¹ En tillsatsanordning utgör en del av den taxameterutrustning som används i taxifordon. (Swedac).

bedömning av överensstämmelse inte endast genom typkontroll, utan även genom bedömning av tillverkarens ledningssystem för serietillverkningen av tillsatsanordningen (vilket idag framgår direkt av 3 §, 6 § samt 7 § (STAFS 2012:5). Ett förtydligande föreslås vidare gällande en tillverkarens ansökan till certifieringsorganet så att den ska innehålla dokumentation av ledningssystemet och en beskrivning av tillverkarens egenkontroll. Vidare förtydligas att tillsatsanordningen ska kunna överföra uppgifter digitalt och trådlöst till en redovisningscentral (vilket idag indirekt framgår av punkt 14 i bilagan till STAFS 2012:5).

I övrigt samlas de krav som gäller för tillverkaren under en rubrik.

Ändringar som avser nuvarande STAFS 2016:8:

Definitionen för tillsatsanordning ändras så att den på ett bättre sätt motsvarar funktionskraven för tillsatsanordningar. Det föreslås att tillsatsanordning i stället definieras som "en anordning som kopplas till en taxameters gränssnitt för framställning av handlingar som helt eller delvis kan utgöra verifikationer vid bokföring eller handlingar som innehåller andra registrerade uppgifter från taxametern".

Tre bestämmelser som utgörs av upplysningar om andra bestämmelser upphävs eftersom de inte fyller någon särskild funktion.

I övrigt föreslås vissa förtydliganden samt ändringar som avser språk och struktur.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen uppges att Swedac för närvarande genomför en allmän översyn av en del av myndighetens föreskrifter som rör reglerad mätteknik. Som ett led i denna översyn föreslås ändringar av bestämmelserna i STAFS 2012:5 och STAFS 2016:8. Det uppges att förslaget för ändring av STAFS 2012:5 också läggs fram mot bakgrund av synpunkter som framförts av Skatteverket, Transportstyrelsen och delar av taxibranschen. Det uppges vidare att Swedac under arbetet med STAFS 2012:5 haft samråd med nämnda myndigheter, delar av taxibranschen, tillverkare av tillsatsanordningar och det certifieringsorgan som idag är ackrediterat för certifiering av tillsatsanordningar.

Regelrådet kan konstatera att det för varje delförslag redovisas ett syfte. Som exempel kan nämnas dels delförslaget om löpnumret för de kvitton/följesedlar där syftet uppges vara att underlätta Skatteverkets kontroll, dels delförslaget om konstruktionen på tillsatsanordningen där syftet avser att förenkla taxiförarens hantering av kvitton/följesedlar. Det framgår även att Swedac i sin översyn av regleringen vill göra ändringar till följd av de synpunkter som inkommit från myndigheter och delar av taxibranschen.

Regelrådet finner därmed att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges att det inte finns några alternativa lösningar till att ändra i föreskrifterna för att uppnå de syften som redogjorts för ovan. Det bedöms inte heller finnas några lämpliga alternativa förslag.

Några särskilda effekter bedöms inte uppstå om regleringen inte kommer till stånd, utan de problem som finns med nuvarande reglering förväntas kvarstå i samma utsträckning som nu. Det skulle, enligt förslagsställaren, bland annat innebära att det inte skulle bli möjligt att framställa kvitton/följesedlar endast i elektronisk form och att Skatteverket inte kan ta del av uppgifter i en form som underlättar kontroll.

Regelrådet kan konstatera att det av konsekvensutredningens andra delar framgår att förslagsställaren har tagit emot synpunkter på nuvarande föreskrifter som syftar till att få till stånd ändringar. Regelrådet anser att det hade förbättrat konsekvensutredningens kvalitet om innehållet i dessa synpunkter hade redovisats på något sätt så att läsaren hade haft möjlighet att bedöma i vilken utsträckning förslagsställaren har gått myndigheternas och taxi-branschens synpunkter till mötes. En sådan redovisning hade därutöver gjort det enklare att bilda en uppfattning av om vilka alternativa lösningar som eventuellt kan finnas.

Regelrådet kan därutöver konstatera att förslagsställarens rubrik (6.) om kostnadsmissiga och andra konsekvenser utlovar en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen, men att sådan redovisning likväl saknas. Även om förslaget främst handlar om att möjliggöra digitala lösningar som förenklar för taxibranschen och underlättar Skatteverkets kontroll, förhindra dubbla hänvisningar, tydliggöra bestämmelser, åstadkomma en bättre struktur och så vidare, medför förslaget likväl betydande kostnader för tillverkarna. Regelrådet anser därför att förslagsställaren borde ha redovisat sina överväganden vid utformandet av författningsförslaget.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar är bristfällig, men att redovisningen av effekterna av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att de föreslagna bestämmelserna bedöms överensstämma med Sveriges skyldigheter med anledning av medlemskapet i Europeiska unionen. Det uppges att det av punkt 4 i bilaga IX Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/32/EU (mätinstrumentdirektivet) följer att medlemsstaterna får ställa krav på att en tillsatsanordning ska kopplas till en taxameters gränssnitt och att detta krav finns i 10 § STAFS 2016:8 om taxametrar. Vidare uppges att regleringen för tillsatsanordningar är ett nationellt initiativ som kan motiveras av tvingande hänsyn till effektiv skattekontroll och förebyggande av ekonomisk brottslighet. Det uppges att de nu föreslagna bestämmelserna bedöms vara proportionerliga i förhållande till dessa syften.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen uppges att det behöver finnas tid för tillverkare att anpassa sig till de nya bestämmelserna om tillsatsanordningar då de ska ha möjlighet att utveckla nya produkter. Det föreslås att den nuvarande regleringen får fortsätta att tillämpas om ansökan om typkontroll har kommit in till certifieringsorganet före den 1 augusti 2023. Certifikat som utfärdats efter en sådan ansökan ska dock, enligt förslagsställaren, inte få förnyas. Det uppges att innan föreskrifterna beslutas krävs cirka sex månader för att anmäla föreskrifterna enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler. Den nya grundförfattningen som ska ersätta STAFS 2012:5 planeras därför träda i kraft den 1 augusti 2022. Den nya grundförfattning som ska ersätta STAFS 2016:8 planeras träda i kraft vid samma tidpunkt, då den innehåller en hänvisning till den nya grundförfattningen för STAFS 2012:5. Förslagsställaren uppges att även STAFS 2016:1 kommer att behöva ändras på så sätt att hänvisningen till STAFS 2016:8 ersätts med den nya författningen. Slutligen uppges att föreskrifterna och information om ikraftträdandet kommer att finnas på Swedacs webbplats. Förslagsställaren bedömer inte att det finns något behov av ytterligare informationsinsatser.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen uppges att de som berörs främst är tillverkare av tillsatsanordningar och certifieringsorgan som utför bedömning av överensstämmelse. Vidare uppges att förslaget indirekt även berör företag som bedriver taxitrafik och därmed använder taxameterutrustning. Enligt förslagsställaren har det under de senaste åren funnits som flest sju tillverkare av tillsatsanordningar, två är svenska och övriga finns inom EU. Det uppges att årsomsättningen för de svenska företagen ligger på cirka 40 till 70 miljoner kronor och att flertalet av företagen som berörs har färre än 50 anställda.

Regelrådet anser att det hade förbättrat konsekvensutredningens kvalitet om det även funnits redovisning av taxibranschens företag utifrån ungefärligt antal och storlek.

Regelrådet finner trots detta att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är tillräcklig och därmed godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen uppges att den förslagsdel som avser ändringar i STAFS 2012:5 medför kostnader genom att dokumentation behöver tas fram eller kompletteras av tillverkaren inför ansökan om certifiering (till exempel produktbeskrivningar, konstruktionshandlingar och ledningssystem), vilket beräknas kräva arbete i cirka en månad för en tillsatsanordning. Det uppges att kostnaderna för detta är engångskostnader och beräknas uppgå till cirka 87 000 kronor. Beräkningen har gjorts utifrån en månadslön på 47 400 kronor för en civilingenjör inom elektroteknik, enligt lönestatistik från Statistiska centralbyrån. Månadslönen har multiplicerats med 1,84 vilket är ett schablonvärde för semesterersättning,

arbetsgivaravgifter och overheadkostnad. Det uppges att kostnads-uppskattningen har gjorts delvis med stöd av uppgifter från samråd med tillverkare.

Vidare uppges att i den mån en tillverkare ska utveckla och certifiera mer än en tillsatsanordning/taxameter tillkommer administrativa kostnader för varje tillsatsanordning/taxameter. Förslagsställaren bedömer att kostnaderna för administration dock inte bör vara lika höga för varje tillkommande tillsatsanordning/taxameter som för den första.

Regelrådet kan konstatera att redovisningen är noggrann och att det finns uppskattningar och beräkningar av de administrativa kostnader som följer av författningsförslaget.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen uppges att de nya kraven på tillsatsordningar påverkar tillverkare av dessa anordningar genom att de måste utveckla nya produkter som uppfyller kraven. De måste därutöver få produkterna godkända av ett certifieringsorgan. Sammantaget medför detta engångskostnader för framtagande av en ny produkt och för ett certifikat för produkten. Det uppges att kostnaden för en tillverkare som vill certifiera en tillsatsanordning beräknas uppgå till cirka 366 000 kronor. Kostnaden avser certifiering om 200 000 kronor, arbete i form av projektledning för en person en månad med en kostnad om cirka 87 000 kronor (månadslön för civilingenjör på 47 400 x schablonvärdet 1,84 enligt ovan), arbete för programmering för en person en halv månad med en kostnad om cirka 39 000 kronor (månadslön för ingenjör/tekniker inom elektronik 42 200 kronor x 0,5 (månad) x 1,84) samt arbete med testning för en person en halv månad med en kostnad om cirka 40 000 kronor (månadslön för en programvarutestare på 43 900 kronor x 0,5 (månad) x 1,84).

Det uppges att vissa tillverkare har en tillsatsanordning som utgör en integrerad del av en EU-typgodkänd taxameter, vilket kan kräva en ny eller kompletterad certifiering även för taxametern. Förslagsställaren uppger att enligt uppgifter från tillverkare skulle detta kunna medföra kostnader för arbete och certifiering med cirka 2 000 000 kronor för en taxametertyp. De ändrade kraven för tillsatsanordningar skulle, enligt förslagsställaren, kunna påverka taxameterns konstruktion till exempel i fråga om gränssnitten eller formaten för överföring av data. Den centrala mättekniska delen av en taxameter bedöms dock inte påverkas av de ändrade kraven. Det uppges att en taxameter som ska certifieras enbart utifrån ett ändrat utförande till följd av de nya kraven på tillsatsanordningar, bara behöver genomgå en del av alla de tester som en helt otestad taxameter skulle ha behövt genomgå. Kostnaderna för att utveckla och certifiera en taxameter bör, enligt förslagsställaren, mot denna bakgrund vara lägre om de endast ska avse kostnader som uppstår till följd av de ändrade kraven på tillsatsanordningar. Det uppges att i den mån kostnader för arbete och certifiering uppstår för fler än en taxametertyp på grund av de ändrade kraven på tillsatsanordningar, tillkommer kostnader för varje taxametertyp. Kostnaderna antas dock bli lägre än för den första taxametern, då arbetsinsatsen bör vara lägre för att utveckla en andra och tredje taxameter. Det uppges att de tillverkare som finns på marknaden har som flest tre gällande EU-typintyg för taxametrar.

Det uppges att kostnaderna som uppstår för varje tillverkare beror av hur många certifierade tillsatsanordningar eller taxametrar som den tillverkaren beslutar att utveckla och på nytt

certifiera. Enligt förslagsställaren är det vanligt att tillverkare ansöker om nytt certifikat/EU-typintyg för produkter med 5 till 6 års mellanrum, vilket innebär att förslaget påverkan på företagets kostnader minskar i betydelse. Enligt förslagsställaren har någon tillverkare för närvarande två gällande certifikat för tillsatsanordningar. Kostnaden för att utveckla och certifiera två anordningar uppges bli högre än 366 000 kronor, men antas bli lägre än det dubbla då arbetsinsatsen bedöms vara lägre för att utveckla en andra tillsatsanordning.

Tillverkarna bedöms inte behöva vidta några särskilda förändringar i sin verksamhet till följd av förslaget.

Det uppges att certifieringsorganet påverkas genom att bedömningen av överensstämmelse kommer att ske mot något förändrade krav. Förslagsställaren uppger att då ackrediteringsområdet är oförändrat innebär inte förslaget några ökade kostnader för certifieringsorganet när det gäller avgifter för ackrediteringen. Förslagsställaren uppger vidare att enligt uppgifter från certifieringsorganet medför inte den föreslagna regleringen några ekonomiska eller andra konsekvenser.

När det gäller förslaget att ta bort kravet på att tillsatsanordningen alltid ska framställa kvitto/följesedel i pappersform vid slutet av ett körpass skulle det, enligt förslagsställaren, kunna möjliggöra att antalet pappersutskrifter minskar för taxiföretag som använder tillsatsanordningar med en funktion för elektronisk utskrift. Detta skulle innebära vissa vinster för miljön och besparingar för taxiföretagen. Det uppges att en förutsättning för detta dock är att Transportstyrelsen tillåter att taxiförare erbjuder kvittot/följesedeln i elektronisk form.

Vidare uppges att taxiföretagen inte kommer att behöva byta tillsatsanordningar på sin taxameterutrustning till följd av förslaget, utan kunna fortsätta använda de tillsatsanordningar de har idag med funktionskrav som följer av STAFS 2012:5 under tillsatsanordningarnas livslängd. Förslagsställaren bedömer att, mot bakgrund av uppgifter från tillverkare vid samråd, påverkas inte priset för de tillsatsanordningar som tillverkas enligt de nya kraven.

Regelrådet kan konstatera att förslagsställarens redovisning är noggrann och att det finns uppskattningar och beräkningar av de kostnader som uppstår till följd av författningsförslaget.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslaget andra kostnader och påverkan på företagets verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen uppges att tillverkarna kan påverkas ekonomiskt i olika grad av förslaget avseende STAFS 2012:5. Hur de påverkas beror framför allt på i vilken utsträckning en tillverkare, när ett certifikat går ut, väljer att utveckla en tillsatsanordning eller taxameter inför ett nytt certifikat/EU-typgodkännande. Enligt förslagsställaren är det vanligt att tillverkare ansöker om nytt certifikat/EU-typintyg för produkter med 5 till 6 års mellanrum, vilket gör att regleringens inverkan på företagets kostnader minskar i betydelse. Förslaget bedöms inte innehålla krav som i något annat avseende innebär hinder eller begränsningar för företag som gör att konkurrensen mellan dem påverkas.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslaget påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen uppges att förslaget inte bedöms leda till någon påverkan på företagen i andra avseenden än den som redan angetts.

Regelrådet finner ingen anledning att göra en annan bedömning, varför förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen uppges att flertalet av de företag som tillverkar tillsatsanordningar är små företag (färre än 50 anställda). Förslagsställaren uppger att det inte är möjligt att anpassa förslaget på något särskilt sätt till små företag och att den påverkan som regleringen innebär för företagen i fråga om kostnader och övriga konsekvenser också är förhållandevis begränsad. Förslagsställaren gör mot denna bakgrund bedömningen att några särskilda hänsyn inte behöver tas till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet finner ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning, varför redovisningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning bedöms vara tillräcklig och därmed godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren redovisar samtliga punkter i konsekvensutredningen förutom den om alternativa lösningar på ett godtagbart sätt. Den påtalade bristen påverkar dock inte Regelrådets sammantagna bedömning på ett avgörande sätt.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 22 december 2021.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Cecilia Gunne och Hans Peter Larsson.

Ärendet föredrogs av: Annika LeBlanc.

Claes Norberg
Ordförande

Annika LeBlanc
Föredragande